



# ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΥΑΛΙΑ

Δημοσίευση: 09/08/2022

Πριν από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου (ΗΒ) από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων που είχαν εκδοθεί από την Ελλάδα στην Αγγλία και την Ουαλία διεπόταν αποκλειστικά από το λεγόμενο «Ευρωπαϊκό Καθεστώς» όσον αφορά αγωγές που κατατίθονταν μετά τον Ιανουάριο του 2015. Παρά την έξοδο του ΗΒ από την ΕΕ τον Ιανουάριο του 2020, το Ευρωπαϊκό Καθεστώς εφαρμόζεται μέχρι και σήμερα σε όσα μέρη επιδιώκουν να εκτελέσουν αποφάσεις που εκδόθηκαν στο πλαίσιο διαδικασιών που εκκίνησαν πριν από τη μεταβατική περίοδο μεταξύ ΗΒ-ΕΕ που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Για διαδικασίες που εκκίνησαν μετά την 1η Ιανουαρίου 2021, υπάρχουν δύο εναλλακτικές μέθοδοι εκτέλεσης. Η εκτέλεση βάσει αυτών των εναλλακτικών μεθόδων είναι πιο εξειδικευμένη από ό,τι στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Καθεστώτος. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να ζητείται νομική καθοδήγηση Αγγλικού δικαίου το συντομότερο δυνατό. Η μη υιοθέτηση της σωστής προσέγγισης μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Αγγλία.

Σύμφωνα με τη μια μέθοδο, το να μη γίνουν ενέργειες στην ελληνική διαδικασία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την εκτελεστότητα της απόφασης στην Αγγλία, ενώ, σύμφωνα με μια άλλη μέθοδο το να μη γίνουν ενέργειες στην αλλοδαπή διαδικασία μπορεί να οδηγήσει στη μη εκτελεστότητα της απόφασης.

Αυτό το άρθρο εξετάζει τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που διέπουν την εκτέλεση αποφάσεων Ελληνικών δικαστηρίων στην Αγγλία και την Ουαλία μετά τις 10 Ιανουαρίου 2015. Οι αποφάσεις Ελληνικών δικαστηρίων που εκδόθηκαν πριν από τις 10 Ιανουαρίου 2015 δεν εξετάζονται σε αυτό το άρθρο, καθώς αυτές οι περιπτώσεις είναι πλέον όλο και πιο σπάνιες και διέπονται από διαφορετικούς κανόνες.

## Εκτέλεση στην Αγγλία υπό το Ευρωπαϊκό Καθεστώς

### Προϋποθέσεις εκτέλεσης στην Αγγλία υπό το Ευρωπαϊκό Καθεστώς

Προκειμένου να εκτελεστεί απόφαση που έχει εκδοθεί από την Ελλάδα στην Αγγλία και την Ουαλία βάσει του Κανονισμού των Βρυξελλών (Κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012 του Συμβουλίου για τη δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις) (ο Κανονισμός), θα πρέπει να ισχύουν τα κάτωθι:

- Η δικαστική διαδικασία στην Ελλάδα θα πρέπει να έχει εκκινήσει μεταξύ 10 Ιανουαρίου 2015 11 π.μ. GMT και 31 Δεκεμβρίου 2020 00:00 CET.
- Η απόφαση πρέπει να αφορά μια αστική και εμπορική υπόθεση, αποκλεισμένων συνεπώς των ακόλουθων: τελωνειακών ή διοικητικών υποθέσεων, υποθέσεων προσωπικής κατάστασης, γαμικών υποθέσεων, υποθέσεων διαθηκών και κληρονομικής διαδοχής, πτωχεύσεων ή διαιτησιών. Σε τέτοιου είδους υποθέσεις εφαρμόζονται διαφορετικές διατάξεις που δεν εξετάζονται στο παρόν άρθρο.
- Οι αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από την Ελλάδα αναγνωρίζονται αυτόματα στην Αγγλία και την Ουαλία (άρθρο 36 του Κανονισμού), εκτός εάν εφαρμόζεται μία από τις περιορισμένες εξαιρέσεις του άρθρου 45 του Κανονισμού.



## Εξαιρέσεις από την αναγνώριση και εκτέλεση στην Αγγλία υπό το Ευρωπαϊκό καθεστώς

Οι εξαιρέσεις είναι πολύ περιορισμένες καθώς σκοπός του Κανονισμού είναι να διασφαλίσει την ευκολία στην εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Ωστόσο, ορισμένες αξιοσημείωτες εξαιρέσεις είναι οι εξής:

- Η απόφαση είναι προδήλως αντίθετη με την Αγγλική δημόσια τάξη. Αυτό θα συμβεί σπανίως, αλλά συνήθως αφορά περιπτώσεις όπου το χρηματικό ποσό που επιδικάζεται με την απόφαση περιγράφεται ως «ποινή» (penalty).
- Ερημοδικία: Αυτή η εξαίρεση μπορεί να εφαρμοστεί όταν δεν έγινε επίδοση των δικαστικών εγγράφων στον εναγόμενο στην Ελλάδα σε χρόνο επαρκή ώστε να του επιτραπεί να αμυνθεί, εκτός εάν ο εναγόμενος δεν προσέβαλε την απόφαση όταν είχε δικαίωμα να το πράξει. Αυτό θα συμβαίνει στην περίπτωση που στον εναγόμενο επιδόθηκε έγκαιρα η ερήμην απόφαση. Ως εκ τούτου, υπάρχει θετική υποχρέωση για τον εναγόμενο να προσβάλει μια απόφαση, εάν είναι δυνατόν, σε περιπτώσεις όπου δεν έγινε σωστή επίδοση. Αυτό δεν ισχύει όταν η δικαστική διαδικασία εκκίνησε μετά τη μεταβατική περίοδο μεταξύ ΗΒ-ΕΕ (περισσότερα για αυτό παρακάτω).
- Η απόφαση είναι ασυμβίβαστη με μια άλλη απόφαση. Αυτή η εξαίρεση μπορεί να εφαρμόζεται όταν μια απόφαση έρχεται σε σύγκρουση με προηγούμενη Αγγλική απόφαση μεταξύ των ίδιων διαδίκων ή προηγούμενη απόφαση σε τρίτο κράτος για την ίδια αιτία και μεταξύ των ίδιων διαδίκων, υπό τον όρο ότι η απόφαση πληροί τις προϋποθέσεις για αναγνώριση στην Αγγλία.
- Η απόφαση έρχεται σε σύγκρουση με ορισμένα κεφάλαια του Κανονισμού που αφορούν υποθέσεις ασφάλισης, καταναλωτών και εργατικές.
- Τα δικαστήρια της Ελλάδας αποδέχθηκαν τη διεθνή δικαιοδοσία κατά παράβαση κεφαλαίων του Κανονισμού που αφορούν τα εμπράγματα δικαιώματα επί της ακίνητης περιουσίας.

## Μέθοδος εκτέλεσης

Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζει ο Κανονισμός, ο επισπεύδων την εκτέλεση θα πρέπει να:

- Λάβει από το Ελληνικό Δικαστήριο το πιστοποιητικό που παρατίθεται ως τυποποιημένο έντυπο στο Παράρτημα 1 του Κανονισμού.
- Επιδώσει την απόφαση, το πιστοποιητικό και τις μεταφράσεις στον οφειλέτη.
- Εκτελέσει την απόφαση σαν να ήταν Αγγλική απόφαση.

Οι οφειλέτες που επιθυμούν να προσβάλουν την εκτέλεση θα πρέπει να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο χωρίς καθυστέρηση μαζί με αίτημα αναστολής της εκτέλεσης της απόφασης.

## Εκτέλεση δυνάμει της Σύμβασης της Χάγης

### Προϋποθέσεις εκτέλεσης

Για διαδικασίες που εκκίνησαν μετά την 1η Ιανουαρίου 2021, η Σύμβαση της Χάγης για τις Συμφωνίες Παρέκτασης Δικαιοδοσίας (η Σύμβαση της Χάγης) θα εφαρμόζεται στις παρακάτω περιπτώσεις:

- Εάν υπάρχει συμφωνία μεταξύ των μερών για παρέκταση της αρμοδιότητας υπέρ της Ελλάδας (εάν δεν υπάρχει σχετική συμφωνία, βλέπε διαδικασία με βάση το common law παρακάτω).
- Σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις εξαιρουμένων, για παράδειγμα, υποθέσεων οικογενειακού δικαίου, διαθηκών και κληρονομικής διαδοχής, πτωχεύσεων, διαιτησιών, δικαίου των καταναλωτών, εργατικών, ορισμένων υποθέσεων



ασφαλιστικού δικαίου, πολλών υποθέσεων πνευματικής ιδιοκτησίας, εμπράγματων δικαιωμάτων σε ακίνητα και ζητημάτων εταιρικού δικαίου.

- Σε αποφάσεις που κρίνουν επί της ουσίας (τελικές αποφάσεις, ερήμην αποφάσεις, αποφάσεις που δεν επιδικάζουν χρηματική ικανοποίηση αλλά όχι συντηρητικά ασφαλιστικά μέτρα ή διαδικαστικές πράξεις).

### **Λόγοι απόρριψης της εκτέλεσης υπό το καθεστώς της Σύμβασης της Χάγης**

Το άρθρο 9 της Σύμβασης της Χάγης ορίζει διάφορες περιπτώσεις υπό τις οποίες μπορεί να απορριφθεί η αναγνώριση ή η εκτέλεση, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων όπου:

- Η συμφωνία παρέκτασης ήταν άκυρη σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο.
- Δεν έλαβε χώρα σωστή επίδοση των δικογράφων στην Ελληνική διαδικασία.
- Η δικαστική απόφαση εξασφαλίστηκε με απάτη, το οποίο είναι σπάνιο.
- Η απόφαση αντίκειται στην Αγγλική δημόσια τάξη.
- Η απόφαση αντιβαίνει σε άλλη απόφαση μεταξύ των ίδιων διαδίκων ή σε προγενέστερη απόφαση τρίτου κράτους.

### **Μέθοδος εκτέλεσης**

Όπου εφαρμόζεται η Σύμβαση της Χάγης, ο πιστωτής πρέπει να υποβάλει αίτηση στο Αγγλικό δικαστήριο για την καταχώριση της απόφασης χωρίς να ειδοποιήσει τον οφειλέτη. Σύμφωνα με το άρθρο 13 της Σύμβασης της Χάγης, ο πιστωτής πρέπει να προσκομίσει στο δικαστήριο τα παρακάτω:

- Επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης
- Αντίγραφο της συμφωνίας παρέκτασης αρμοδιότητας
- Αν η δικαστική απόφαση εκδόθηκε ερήμην, έγγραφο που να αποδεικνύει ότι το δικόγραφο που εκκίνησε τη διαδικασία ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε στον διάδικο που ερημοδικάσθηκε
- Κάθε έγγραφο που απαιτείται για να διαπιστωθεί ότι η απόφαση παράγει αποτελέσματα ή είναι εκτελεστή στην Ελλάδα ή για να επαληθευθεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εκτέλεση και
- Αγγλικές μεταφράσεις όλων των παραπάνω.

Ο οφειλέτης μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της καταχώρισης της απόφασης εάν συντρέχει κάποιος από τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 9 της Σύμβασης της Χάγης.

### **Εκτέλεση στην Αγγλία σύμφωνα με τους κανόνες του κοινού δικαίου (common law)**

Όπου δεν εφαρμόζεται το Ευρωπαϊκό Καθεστώς ή η Σύμβαση της Χάγης, η εκτέλεση θα γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες του common law.

### **Προϋποθέσεις εκτέλεσης**

Για να εφαρμοστεί το καθεστώς του κοινού δικαίου (common law), πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η απόφαση πρέπει να είναι οριστική και τελεσίδικη (τα προσωρινά και ασφαλιστικά μέτρα δεν είναι εκτελεστά).
- Η απόφαση πρέπει να αφορά κάποιο χρέος ή συγκεκριμένο χρηματικό ποσό.
- Το αλλοδαπό δικαστήριο πρέπει να είχε δικαιοδοσία λόγω τοπικής αρμοδιότητας ή λόγω συμφωνίας των μερών. Για παράδειγμα, ο εναγόμενος ήταν παρών στην Ελλάδα κατά την έναρξη της δικαστικής διαδικασίας ή με άλλον τρόπο



αναγνώρισε τη δικαιοδοσία του ελληνικού δικαστηρίου λαμβάνοντας μέρος στη διαδικασία.

- Η απόφαση δεν πρέπει να έχει αποκτηθεί με απάτη.
- Η απόφαση δεν πρέπει να είναι αντίθετη με την Αγγλική δημόσια τάξη. Για παράδειγμα, ορισμένες αποφάσεις που επιδικάζουν αποζημίωση που περιγράφεται ως «ποινή» (penalty) μπορεί να αντίκεινται στην Αγγλική δημόσια τάξη και να καταστήσουν την απόφαση μη εκτελεστή.
- Η απόφαση δεν πρέπει να είναι αντίθετη με τους κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης (natural justice), όπως παραδείγματος χάριν να μην έχει δοθεί η κατάλληλη ευκαιρία σε κάποιον να προβάλλει την υπεράσπισή του.

Εάν δεν πληρούνται οι έξι παραπάνω προϋποθέσεις, η απόφαση δεν μπορεί να εκτελεστεί στην Αγγλία.

### **Μέθοδος εκτέλεσης**

Όταν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις, ο επισπεύδων την εκτέλεση θα πρέπει:

- Να καταθέσει μία νέα αίτηση στην Αγγλία για την εκτέλεση της απόφασης.
- Να αιτηθεί την έκδοση μίας συνοπτικής απόφασης (summary judgment) για την επίσπευση της εκτέλεσης και
- Όπου χρειάζεται, να ζητήσει άδεια από το Αγγλικό δικαστήριο για την επίδοση των δικογράφων στον αλλοδαπό οφειλέτη.

Η εκτέλεση μπορεί να μην προχωρήσει εάν δεν πληρείται μία από τις έξι προαναφερθείσες προϋποθέσεις εκτέλεσης.

### **Επίλογος**

Οι κανόνες του κοινού δικαίου (common law) είναι πιθανό να εφαρμόζονται στις περισσότερες αποφάσεις που εκτελούνται στην Αγγλία. Αυτή η μέθοδος εκτέλεσης μπορεί, ωστόσο, να είναι πιο δύσκολη και δαπανηρή από αυτή που προβλεπόταν με το Ευρωπαϊκό Καθεστώς. Ίσως στο μέλλον να υπάρξουν αμοιβαίες συμφωνίες μεταξύ Αγγλίας και Ελλάδας ή Αγγλίας και Ευρώπης για την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων.

Μέχρι τότε, τα μέρη που επιδιώκουν να εκτελέσουν μια δικαστική απόφαση από την Ελλάδα στην Αγγλία θα ήταν καλό να ζητήσουν νομική καθοδήγηση σε όσο το δυνατόν πιο πρώιμο στάδιο της διαδικασίας.